

Přehled právních předpisů a jejich zkratk	12
Přehled zkratk	15
Vzorový účtový rozvrh včetně možných analytických účtů	17

I. ÚČETNICTVÍ

I.1 Zásady účtování, podrozvahové účty	25
I.1.1 Obecně uznávané zásady pro územní samosprávné celky, DSO a příspěvkové organizace	25
I.1.2 Účetní metody	30
I.1.3 Účetní knihy	31
I.1.4 Analytické účty – ČÚS 701 – Účty a zásady účtování na účtech, bod 4.2.	31
I.1.5 Podrozvahové účty	32
I.1.6 Směrná účtová osnova a účtový rozvrh	42
I.1.7 Významnost	43
I.1.8 Vnitropodnikové účetnictví – ČÚS 701 – Účty a zásady účtování na účtech, bod 7.	44
I.2 Dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek	45
Účtová třída 0	45
I.2.1 Dlouhodobý nehmotný majetek	45
I.2.2 Dlouhodobý hmotný majetek	47
I.2.3 Drobný dlouhodobý hmotný (DDHM) a nehmotný majetek (DDNM)	48
I.2.4 Jiný drobný dlouhodobý hmotný (JDDHM) a nehmotný majetek (JDDNM)	49
I.2.5 Technické zhodnocení – pro dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek	50
I.2.5.1 Technické zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku	50
I.2.5.2 Technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku	50
I.2.5.3 Odpisování technického zhodnocení	51
I.2.5.4 Rozpočtová skladba – obce – majetek hmotný, nehmotný včetně technického zhodnocení	51
I.2.6 Zařazení do používání	56
I.2.7 Pořizovací cena	57
I.2.8 Změna ocenění	58
I.2.9 Vedlejší náklady spojené s pořízením	58
I.2.10 Odpisování	60
I.2.10.1 Odpisy jako nástroj věrného obrazu	60
I.2.10.2 Odpisovatel – ten, kdo odpisuje	60
I.2.10.3 Běžné způsoby účetního odpisování	60
I.2.10.4 Vybrané specifické příklady účetního odpisování	60
I.2.10.5 Neodpisovaný majetek	61
I.2.10.6 Začátek odpisování, ukončení odpisování, zařazení majetku	61
I.2.10.7 Odpisový plán a jeho schvalování	62
I.2.10.7.1 Obecné zásady tvorby odpisového plánu	62
I.2.10.7.2 Odpisový plán a jeho aktualizace	62
I.2.10.8 Zbytková hodnota	62
I.2.10.9 Způsoby odpisování	63
I.2.10.9.1 Rovnoměrné odpisování ČÚS 708 – Odpisování dlouhodobého majetku, bod 5.5.	63
I.2.10.9.2 Výkonové odpisování ČÚS 708 – Odpisování dlouhodobého majetku, bod 5.6.	64
I.2.10.9.3 Komponentní způsob ČÚS 708 – Odpisování dlouhodobého majetku bod 5.7.	64

I.2.11	Opravné položky k dlouhodobému hmotnému a nehmotnému majetku.....	65
I.2.11.1	Kdo stanovuje metodiku tvorby a použití opravných položek?	65
I.2.11.2	Okamžik uskutečnění účetního případu – tvorba opravných položek uskutečnění účetního případu	66
I.2.11.3	Jaký je rozdíl mezi trvalým a přechodným snížením hodnoty majetku?.....	66
I.2.11.4	Vyhláška č. 410/2009 Sb. a tvorba opravných položek.....	67
I.2.11.5	Dlouhodobý majetek, ke kterému vyhláška č. 410/2009 Sb. stanoví, že netvoříme opravné položky.....	67
I.2.12	Svěřený majetek	68
I.2.12.1	Grafické znázornění.....	68
I.2.12.2	Převod svěřeného majetku od zřizovatele do příspěvkové organizace	68
I.2.13	Vypůjčka.....	69
I.2.13.1	Grafické znázornění.....	69
I.2.13.2	Vypůjčka majetku příspěvkové organizaci od zřizovatele	70
I.2.14	Vypořádání inventarizačních rozdílů a chyb minulých let.....	70
I.2.15	Právní úprava – výběr	72
I.2.16	Vnitřní předpis k dlouhodobému nehmotnému a hmotnému majetku	73

I.3 Zásoby

	Účtová třída 1.....	74
I.3.1	Zásoby – položky rozvahy	74
I.3.2	Opravné položky k zásobám.....	74
I.3.3	Vypořádání inventarizačních rozdílů a chyb v účetnictví zjištěných při inventarizaci k 31. 12. 202x	74
I.3.4	Rozdělení zásob.....	75
I.3.4.1	Zboží.....	76
I.3.4.2	Materiál.....	77
I.3.4.3	Výroba	78
I.3.4.4	Ostatní zásoby – speciální skupina.....	78
I.3.5	Rozpočtová skladba pro materiál i zboží.....	78
I.3.6	Náklady spojené se zásobami	79
I.3.7	Oceňování.....	80
I.3.7.1	Pořízené zásoby	80
I.3.7.2	Zásoby vytvořené vlastní činností.....	80
I.3.7.3	Bezüplatné nabytí	80
I.3.7.4	Vedlejší náklady spojené s pořízením.....	81
I.3.7.5	Možnosti rozdělení pořizovací ceny při účtování.....	81
I.3.7.6	Rozpouštění vedlejších nákladů spojených s pořízením – odchylky	81
I.3.8	Vnitřní předpis k rozhodnutí účetní jednotky k zásobám	82

I.4 Opravné položky obecně a vyřazení pohledávek..... 83

I.4.1	Úloha opravných položek v účetnictví	83
I.4.1.1	Co je to věrný obraz účetní závěrky?	83
I.4.1.2	Ke kterému dni vše v účetní závěrce zobrazujeme?.....	83
I.4.1.3	Co z toho vyplývá?	83
I.4.1.4	Grafické znázornění zobrazení v účetní závěrce	84
I.4.1.5	Závěr např. pro opravné položky k pohledávce	84
I.4.2	Opravné položky	84
I.4.2.1	Kdo stanovuje metodiku tvorby a použití opravných položek?	84
I.4.2.2	Okamžik uskutečnění účetního případu – tvorba opravných položek uskutečnění účetního případu.....	85
I.4.2.3	Jaký je rozdíl mezi trvalým a přechodným snížením hodnoty majetku?.....	85
I.4.2.4	Vyhláška č. 410/2009 Sb. a tvorba opravných položek.....	85

I.4.2.5	Opravné položky k pohledávkám	86
I.4.2.5.1	Účetní opravné položky k pohledávkám.....	86
I.4.2.5.2	Daňové opravné položky – § 8a ZoR, § 65 odst. 4 vyhlášky č. 410/2009 Sb. ..	86
I.4.2.6	Jak tvoříme opravné položky k ostatnímu majetku?	87
I.4.2.7	Majetek, ke kterému vyhláška č. 410/2009 Sb. stanoví, že netvoříme opravné položky.....	87
I.4.2.8	Okamžik uskutečnění účetního případu – rozpuštění (zrušení) opravných položek.	89
I.4.3	Vyřazení pohledávky	89
I.4.3.1	Účtování a podrozvahová evidence	90
I.4.3.2	Jaké pohledávky může vybraná účetní jednotka vyřadit?	90
I.4.3.3	Kdo rozhoduje o vyřazení pohledávek?.....	90
I.4.4	Terminologie u pohledávek a opravných položek	91
I.4.4.1	Prekluze – zánik práva a možnosti uplatnit toto právo na věřiteli	91
I.4.4.2	Promlčení – nezaniká právo, ale vymahatelnost pohledávky je ztížena.....	91
I.4.4.3	Prominutí	91
I.4.4.4	Lhůta pro stanovení daně.....	91
I.4.5	Vypořádání inventarizačních rozdílů.....	91
I.5	Jmění, vlastní kapitál	
	Účtová třída 4.....	92
I.5.1	Úloha vlastního kapitálu v účetnictví	92
I.5.2	Položky vlastního kapitálu – C.I.1. Jmění účetní jednotky – účet 401, C.I.3. Transfery na pořízení dlouhodobého majetku – účet 403	92
I.5.2.1	Pomocný analytický přehled	94
I.5.2.2	Přírůstky účtů 401 a 403 (pokud je u převzatého majetku transfer).....	94
I.5.2.3	Úbytky účtů 401 a 403 (pokud je u převzatého majetku transfer).....	94
I.5.3	Položka vlastního kapitálu – C.I.5. Oceňovací rozdíly při prvotním použití metody – účet 406 ..	94
I.5.4	Položka vlastního kapitálu – C.I.4 kurzové rozdíly – účet 405	95
I.5.5	Položka vlastního kapitálu – C.I.6 jiné oceňovací rozdíly – účet 407	95
I.5.6	Položka vlastního kapitálu – C.I.7 chyby minulých let – účet 408	95
I.6	Transfery	
	Účtová třída 3.....	97
I.6.1	Dotace – užší pojem než transfer.....	97
I.6.1.1	Co je to dotace	97
I.6.1.2	Od koho máme dotaci a proč to potřebujeme rozlišit.....	97
I.6.1.3	Druhy dotací.....	98
I.6.1.3.1	Programové	98
I.6.1.3.2	Individuální	98
I.6.1.4	Dotace se poskytují jen na žádost a musí být vypořádány.....	98
I.6.1.4.1	Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, tzv. VELKÁ ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA	98
I.6.1.4.2	Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tzv. MALÁ ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA	100
I.6.1.5	Příspěvek od zřizovatele není dotací	102
I.6.1.5.1	Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, tzv. VELKÁ ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA	102
I.6.1.5.2	Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, tzv. MALÁ ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA	102
I.6.1.6	Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.....	102
I.6.1.6.1	Třídění v rozpočtové skladbě.....	102
I.6.1.6.2	Číselník účelových znaků	102
I.6.1.6.3	Číselník nástrojů	102
I.6.2	Transfer – termín z účetnictví – širší pojem než dotace.....	103
I.6.2.1	Pro účely standardu 703 – Transfery (bod I.6.1) se rozumí:	103
I.6.2.2	Za transfer se nepovažuje	103

I.6.3	Účty a pravidla účtování	104
I.6.3.1	Transfery investiční	104
I.6.3.2	Transfery provozní	104
I.6.3.3	Transfery – transferový podíl	105
I.6.3.4	Transfery – věcná a časová souvislost s odpisy majetku	105
I.6.3.5	Přřazení investičního transferu k majetku – zásady	105
I.6.3.6	Transfery – věcná a časová souvislost s opravnou položkou k dlouhodobému majetku	106
I.6.3.7	Transfery v cizí měně	106
I.6.3.8	Změna transferu	106
I.6.3.9	Odvod dotace – transferu	106
I.6.3.10	Transfery – příjemce, účtování odpisů – historie, opravná položka k 31. 12. 2011	107
I.6.4	Nezpochybnitelnost nároku na transfer neboli kdy účtujeme o pohledávce?	107
I.6.4.1	Nezpochybnitelný nárok a neznámá výše transferu	107
I.6.4.2	Nezpochybnitelný nárok a známá výše transferu	107
I.6.5	Podrozvahové účty – podmíněné pohledávky	107
I.6.6	Podmíněné pohledávky jiné než ze zahraničních zdrojů	108
I.6.7	Vypořádání chyb v účetnictví k 31. 12. 202x	108

I.7 Fondy účetní jednotky

Účtová třída 4..... 109

I.7.1	Fondy v rozvaze	109
I.7.2	Peněžní fondy u příspěvkových organizací	109
I.7.2.1	Rezervní fond – příspěvkové organizace	110
I.7.2.1.1	Zákon č. 250/2000 Sb. tzv. malá rozpočtová pravidla	110
I.7.2.1.2	ČÚS 704 – Fondy účetní jednotky	110
I.7.2.2	Fond investic – příspěvkové organizace	111
I.7.2.2.1	Zákon č. 250/2000 Sb., tzv. malá rozpočtová pravidla	111
I.7.2.2.2	ČÚS 704 – Fondy účetní jednotky	112
I.7.2.3	Fond odměn – příspěvkové organizace	112
I.7.2.3.1	Zákon č. 250/2000 Sb., tzv. malá rozpočtová pravidla	112
I.7.2.3.2	ČÚS 704 – Fondy účetní jednotky	112
I.7.2.4	Fond kulturních a sociálních potřeb – příspěvkové organizace	113
I.7.2.4.1	Zákon č. 250/2000 Sb., tzv. malá rozpočtová pravidla	113
I.7.2.4.2	ČÚS 704 – Fondy účetní jednotky	113
I.7.2.4.3	Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb	114
I.7.3	Peněžní fondy u obcí	115
I.7.3.1	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	115
I.7.3.2	Zákon č. 250/2000 Sb., tzv. malá rozpočtová pravidla	115
I.7.3.3	ČÚS 704 – Fondy účetní jednotky	115
I.7.3.4	Účtování fondů u obcí a příspěvkových organizací	115

I.8 Rezervy

Účtová třída 4..... 117

I.8.1	Úloha rezerv v účetnictví	117
I.8.1.1	Co je to věrný obraz účetní závěrky?	117
I.8.1.2	Ke kterému dni vše v účetní závěrce zobrazujeme?	117
I.8.1.3	Co z toho vyplývá?	117
I.8.2	Grafické znázornění případů v účetní závěrce ke konci roku	118
I.8.3	Závěr pro rezervy	118
I.8.4	Kdo stanovuje metodiku tvorby a použití rezerv?	119
I.8.5	Co jsou to rezervy? Jak je možno rezervy rozdělit?	119
I.8.5.1	Okamžik uskutečnění účetního případu – tvorba rezerv, jejich zrušení – použití, snížení a zvýšení rezerv	119
I.8.5.2	Rezerva se podle zákona o účetnictví vytváří ze dvou důvodů	119

I.8.5.3	Rezerva podle zákona o rezervách.....	119
I.8.5.4	Převod peněz na zvláštní účet.....	120
I.8.6	Vnitřní předpis a rezervy	120
I.8.6.1	Vysoce pravděpodobné závazky (ČÚS 705 – Rezervy bod 3.7.)	120
I.8.6.2	Jistý závazek, který vznikne později	121
I.8.6.3	Nízká pravděpodobnost budoucího závazku – podrozvahová evidence.....	122
I.8.6.4	Analytické účty rezerv (ČÚS 705 – Rezervy bod 3.10.)	122
I.8.7	Pozor na nesprávnou tvorbu rezerv!.....	122
I.9	Náklady a výnosy účetní jednotky	
	Účtové třídy 5 a 6.....	123
I.9.1	Náklady položky A	123
I.9.1.1	Provozní náklady z činnosti – položky z výkazu zisku a ztráty (§ 33 vyhlášky č. 410/2009 Sb.).....	123
I.9.1.2	Finanční náklady z činnosti – položky z výkazu zisku a ztráty (§ 34 vyhlášky č. 410/2009 Sb.).....	126
I.9.1.3	Náklady na transfery – položka z výkazu zisku a ztráty (§ 35 vyhlášky č. 410/2009 Sb.) ...	126
I.9.1.4	Daň z příjmů – položka z výkazu zisku a ztráty (§ 36 vyhlášky č. 410/2009 Sb.)	126
I.9.2	Výnosy – položky B	127
I.9.2.1	Výnosy z činnosti – položky výkazu zisku a ztráty (§ 37 vyhlášky č. 410/2009 Sb.) ...	127
I.9.2.2	Finanční výnosy – položky z výkazu zisku a ztráty (§ 38 vyhlášky č. 410/2009 Sb.) ..	128
I.9.2.3	Výnosy z transferů – položka z výkazu zisku a ztráty (§ 40 vyhlášky č. 410/2009 Sb.)	128
I.9.2.4	Výnosy ze sdílených daní a poplatků – položka z výkazu zisku a ztráty POUZE OBCE, NE PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE (§ 41 vyhlášky č. 410/2009 Sb.).....	128
I.9.3	Výsledek hospodaření – položky C	129
I.10	Účetní závěrka.....	130
I.10.1	Vybrané účetní jednotky	130
I.10.2	Kategorie účetních jednotek.....	130
I.10.3	Vznik, zánik obcí, dobrovolných svazků obcí a příspěvkových organizací.....	130
I.10.3.1	Obce.....	130
I.10.3.2	Dobrovolný svazek obcí.....	130
I.10.3.3	Příspěvkové organizace	130
I.10.4	Účetní závěrka – postup	131
I.10.4.1	Uzavírání účetních knih	131
I.10.4.2	Otevírání účetních knih	131
I.10.4.3	Grafické znázornění uzavírání a otevírání účetních knih	131
I.10.4.4	Účetní závěrka – legislativní rámec	133
I.10.4.5	Účetní závěrka a zákon o účetnictví – vybraná ustanovení.....	133
I.10.4.6	Účetní závěrka a vyhláška č. 410/2009 Sb. – vybraná ustanovení.....	134
I.10.4.7	Rozvaha (Příloha č. 1 k vyhlášce č. 410/2009 Sb. – závazný vzor)	135
I.10.4.8	Výkaz zisku a ztráty (Příloha č. 2 k vyhlášce č. 410/2009 Sb. – závazný vzor)	136
I.10.4.9	Hlavní a hospodářská činnost.....	136
I.10.4.10	Účetní závěrka a české účetní standardy	139
I.10.4.11	Srovnatelnost v účetní závěrce, významnost	139
I.10.4.12	Zjednodušený rozsah účetnictví – příspěvkové organizace	140
I.10.4.13	Práce na účetní závěrce	140
I.10.4.14	Následné povinnosti spojené s účetní závěrkou	141
I.10.4.15	Opětovné otevření účetních knih.....	141
I.10.4.16	Předávání účetních záznamů elektronicky do CSÚIS	141
I.10.4.17	Schvalování účetní závěrky	142
I.10.4.18	Zveřejňování účetní závěrky – příspěvkové organizace.....	142
I.10.4.19	Zveřejňování účetní závěrky – obce, dobrovolné svazky obcí	143
I.10.5	Úplnost účetnictví.....	143

II. ROZPOČET

II.1	Jak schvalovat rozpočet?	144
II.2	Jaký rozpočet schválit?	144
II.2.1	Klasický rozpočet – nedoporučuji	144
II.2.2	Rozpočet JEN příjmy – výdaje – nedoporučuji	144
II.2.3	Rozumně schvalovaný rozpočet – doporučuji	145
II.3	Pravomoce a delegování rozpočtových opatření	145
II.4	Přehledná tabulka zveřejňování	146
II.5	Rozpočet legislativa	147
II.5.1	Rozpočet – pravidla rozpočtové odpovědnosti	147
II.5.2	Rozpočet podle zákona o malých rozpočtových pravidlech	151
II.6	Evropská legislativa	154

III. HOSPODAŘENÍ PODLE ROZPOČTU A JEHO KONTROLA **155**

III.1	Předběžná kontrola – nezbytné funkce v ÚSC nebo DSO	155
III.1.1	Zákon č. 320/2001 Sb.	155
III.1.2	Vyhláška č. 416/2004 Sb.	155
III.2	Průběžná a následná kontrola	156
III.3	Veřejnosprávní kontrola – působnost územních samosprávných celků	156

IV. PŘÍLOHY **157**

IV.1	Přehledy	157
Přehled č. 1	– Majetek podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.	158
Přehled č. 2	– Tvorba opravných položek podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.	159
Přehled č. 3	– Cenné papíry a podíly podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.	163
Přehled č. 4	– Věci a jejich dělení podle NOZ (89/2012 Sb.)	164
Přehled č. 5	– Účetní jednotky, vedení účetnictví	167
Přehled č. 6	– Účetní závěrka – řádná, mimořádná, mezitímní	168
Přehled č. 7	– Nepodnikatelské subjekty – zveřejňování účetní závěrky a další povinnosti	173
Přehled č. 8	– Poskytnutá bezúplatná plnění (dary) – odčitatelná položka	174
Přehled č. 9	– Veřejně prospěšný poplatník	176
Přehled č. 10	– Rozpočtové určení daní	178
Přehled č. 11	– Termíny z vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě	179

IV.2 Pomůcky 189

Pomůcka č. 1 – Požadavky vyhlášky č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, na inventarizační činnosti	190
Pomůcka č. 2 – VZOR – INVENTURNÍ SOUPIS - odpisovaný majetek.....	191
Pomůcka č. 3 – VZOR – INVENTURNÍ SOUPIS - neodpisovaný majetek.....	193
Pomůcka č. 4 – VZOR – Inventarizační zpráva - příloha (není součástí publikace, naleznete na www.ucetni-portal.cz)	x
Pomůcka č. 5 – VZOR – Inventarizační zpráva.....	195
Pomůcka č. 6 – VZOR – Plán inventur	197
Pomůcka č. 7 – VZOR - Proškolení inventarizační komise	201
Pomůcka č. 8 – VZOR – Vazba DPH na tržby a vyrovnání - prázdné (není součástí publikace, naleznete na www.ucetni-portal.cz)	x
Pomůcka č. 9 – VZOR – Vazba DPH na tržby a vyrovnání odpočtu daně vyplněné za rok 2018 - příklad § 078-003 OBCE (není součástí publikace, naleznete na www.ucetni-portal.cz)	x
Pomůcka č. 10 – VZOR – Rozpočtová opatření.....	204
Pomůcka č. 11 – Kontrolní vazby ve výkazech vybrané účetní jednotky – doporučení auditora	205
Pomůcka č. 12 – VZOR – Vnitřní kontrolní systém pro měsíční kontroly	209
Pomůcka č. 13 – VZOR – Vnitřní předpis pro vedení účetnictví	212
Pomůcka č. 14 – VZOR – Závěrečný účet – obce	236
Pomůcka č. 15 – VZOR – Vnitřní kontrolní systém pro roční kontroly - majetek a zásoby (není součástí publikace, naleznete na www.ucetni-portal.cz)	x
Pomůcka č. 16 – VZOR – Rozvaha – obce.....	246
Pomůcka č. 17 – VZOR – Výkaz zisku a ztráty – obce	250
Pomůcka č. 18 – VZOR – Příloha – obce.....	252
Pomůcka č. 19 – VZOR – Rozvaha – příspěvkové organizace.....	257
Pomůcka č. 20 – VZOR – Výkaz zisku a ztráty – příspěvkové organizace.....	260
Pomůcka č. 21 – VZOR – Příloha – příspěvkové organizace.....	262
Pomůcka č. 22 – VZOR – Přehled o peněžních tocích - obce + příspěvkové organizace.....	268
Pomůcka č. 23 – VZOR – Přehled o změnách vlastního kapitálu - obce + příspěvkové organizace ..	269